

Müşahidə Şurasının 30 nömrəli

05.03.2024 tarixli qərarı ilə

təsdiq edilmişdir

“ZİRAAT BANK AZƏRBAYCAN ASC”-nin

RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ

Mündəricat

1. Əsas müddəalar	2
2. Əsas anlayışlar	2
3. Siyasətin məqsədi	3
4. Risklərin İdarə Edilməsi Sistemi	4
5. Risklərin İdarə Edilməsi Prosesi	5
6. Risk Hesabatlığı	6
7. Risk Profili	6
8. Səlahiyyət bölgüsü	7
9. Limit sistemi	9
10. Yeni fəaliyyət növləri və sistemlərin tətbiq edilməsinə bankın risk yanaşması	10
11. Fövqəladə hallarda risklərin idarə edilməsi	10
12. Yekun müddəalar	11

1. Əsas müddəalar

- 1.1 “Ziraatbank Azərbaycan ASC”-nin (bundan sonra “Bank” adlanacaq) Risklərin idarə edilməsi Siyasəti Azərbaycan Respublikasının “Banklar Haqqında Qanunu”na, “Banklarda Korporativ İdarəetmə Standartları”na, Bankın Nizamnaməsinə, Bazel Komitəsinin tövsiyyə və prinsiplərinə, beynəlxalq təcrübəyə və ana bankın risk yanaşmalarına və “Bankın “Strateji plan”ına uyğun olaraq hazırlanmışdır.
- 1.2 Hazırkı sənəd Bankın fəaliyyətinə xas olan və ya məruz qalmaq ehtimalı olan risklərin aşkarlanması, monitorinqi, qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi üçün Bankın risk siyasətini müəyyən edir.
- 1.3 Hazırkı risk siyasətinin müvafiq təqvim ili bitdikdən sonra növbəti ilin birinci rübündə qiymətləndirilməsi həyata keçirilməli və Bankın strateji planı ilə nəzərdə tutulan hədəflərə və Bankın Risk iştahasına uyğun olaraq yenilənməsi həyata keçirilməlidir.

2. Əsas anlayışlar

Bu siyasətdə istifadə olunan anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

- 2.1 Risk – ehtimal olunan və ya gözlənilməz hadisələrin baş verməsi nəticəsində yaranan xərclərin (zərərin) bankın kapitalına mənfi təsir göstərməsi ehtimalı;
- 2.2 Risklərin idarə edilməsi sistemi - bankın fəaliyyətinin xüsusiyyətlərinə və mühitinə, mürəkkəbliyinə və üzləşdiyi riskləri adekvat idarə etmək məqsədilə yaradılmış sistem;
- 2.3 Bank məhsulu – bank tərəfindən həyata keçirilən fəaliyyət növlərini təqdim etmə üsulu;
- 2.4 Baş Risk İnzibatçısı – risklərin idarə edilməsi funksiyası ilə əlaqədar bankın struktur bölmələrinin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən (kuratorluq edən) İdarə Heyətinin üzvü;
- 2.5 Biznes bölmələri – bankın fəaliyyətinin ayrı-ayrı növlərini həyata keçirən və risk yaradan bölmələr;
- 2.6 Riskgötürmə qabiliyyəti – kapital, likvidlik və digər prudensial tələbləri pozmaq şərti ilə bankın götürə biləcəyi riskin maksimum həcmi;
- 2.7 Riskin qəbul edilməsi – kapitalın adekvatlığına dair tələblərə riayət etmək şərti ilə bankın kapitalı hesabına mümkün zərərin qarşılınması;
- 2.8 Riskin minimallaşdırılması – müxtəlif tənzimləmə metodları ilə risklərin azaldılması;
- 2.9 Riskin ötürülməsi – bank tərəfindən riskli hesab edilən əməliyyatların kənar şəxslərə ötürülməsi;
- 2.10 Riskdən qaçma – risk strategiyasının müəyyən edilmiş risk səviyyəsindən daha yüksək riskli əməliyyatların həyata keçirilməməsi;

- 2.11 Risk iştahası – bankın strateji hədəflərinə çatması üçün riskgötürmə qabiliyyəti çərçivəsində qəbul etmək istədiyi riskin həcmi;
- 2.12 Risk limiti – bankın hər bir fəaliyyət növü üzrə qəbul edilən riskin maksimal həddi;
- 2.13 Risk profili – bankın məruz qaldığı risklərin ümumiləşdirilmiş səviyyəsi;
- 2.14 Şok - bankın fəaliyyətinə potensial təsir edə biləcək, ehtimal olunan və ölçülə bilən hadisə;
- 2.15 Stress-test – bir neçə şokun bankın maliyyə vəziyyətinə potensial təsirinin qiymətləndirilməsi aləti;
- 2.16 Kredit riski - borcalanın, emitentin və ya kontragentin öz öhdəliyini müqavilə ilə müəyyən olunmuş şərtlərdə icra edə bilməməsi nəticəsində itkinin yaranması riski;
- 2.17 Bazar riski –bazarda faiz dərəcələrinin, valyuta məzənnələrinin, səhm və əmtəələrin dəyərində baş verən dəyişikliklərlə əlaqədar yaranan risk;
- 2.18 Likvidlik risk - planlaşdırılmış və gözlənilməyən öhdəliklərin vaxtında və effektiv yerinə yetirilə bilməməsi nəticəsində yaranan risk;
- 2.19 Əməliyyat riski - bu risk bank əməkdaşları tərəfindən yol verilmiş nöqsan və səhvlər, informasiya sistemi və texnologiyalarda baş vermiş problem və çatışmazlıqlar, habelə bankdankənar hadisələrlə əlaqədar yaranan risk;
- 2.20 Komplayens riski - bankın qanunvericiliyə və maliyyə bazarlarını tənzimləyən hüquqi aktların tələblərinə riayət etməməsi nəticəsində üzləşə biləcəyi təsir tədbirləri və sanksiyalar, maliyyə itkiləri və ya nüfuzunun itirilməsi riski;
- 2.21 Strateji risk - strateji hədəflərin düzgün seçilməməsi nəticəsində yaranan risk;
- 2.22 Nüfuz riski - banka qarşı etimadın azalması və mənfi ictimai rəy nəticəsində yaranan risk;
- 2.23 Risk mədəniyyəti – bankın riskin müəyyən edilməsi, riskin qəbulu və idarəedilməsi, habelə risk üzrə qərarların qəbul edilməsi üzrə norma, yanaşma və davranışların məcmusu;

3. Siyasətin məqsədi

- 3.1 Hazırkı risk siyasətinin məqsədi, Bankın fəaliyyətinin müəyyən olunmuş dövrü üçün hazırlanmış strateji planına əsasən qarşıya qoyulmuş hədəflərə minimum risk ilə çatmaq üçün həyata keçirilən fasiləsiz fəaliyyət prosesində bankın məruz qaldığı və ya məruz qalmaq ehtimalı olan risklərin idarə edilməsi üçün adekvat risk siyasətinin müəyyən olunmasıdır.
- 3.2 Siyasətin digər məqsədi bankın strategiyasına uyğun olaraq risklərin idarə edilməsi işinin təşkilinin, o cümlədən səlahiyyətlərin bölgüsünün, bankın fəaliyyət növləri, biznes prosesləri və informasiya sistemləri üzrə risklərin idarə edilməsi prosesinin, habelə yeni fəaliyyət növləri və sistemlərin tətbiq edilməsinə bankın yanaşmasının müəyyən olunmasıdır.
- 3.3 Siyasətin digər bir məqsədi, bankı mümkün risklərdən qorumaqla yanaşı, bankın inkişafında maraqlı tərəflərin gözləntilərinə uyğun olaraq sağlam, etibarlı bank olaraq fəaliyyət

göstərmək, müştərilərin ehtiyaclarına uyğun keyfiyyətli bank xidmətləri və məhsulları təklif edən bir bank olmasının dəstəklənməsidir.

4. Risklərin İdarə Edilməsi Sistemi

- 4.1 Bankda risklərin idarə edilməsi sisteminin formalaşdırılması üçün aşağıdakılar təmin edilir:
- 4.1.1 Risk siyasətinin hazırlanaraq təsdiq edilməsi, ən azı illik əsasda Müşahidə Şurası (bundan sonra MŞ) tərəfindən yenidən baxılması;
  - 4.1.2 Bankın strategiyasına uyğun olaraq risk iştahası bəyannaməsinin və risk iştahası limitlərinin müəyyən edilməsi və nəzarətin təmin olunması;
  - 4.1.3 Bankda risklərin idarə edilməsi ilə bağlı adekvat təşkilati strukturun formalaşdırılması;
  - 4.1.4 Qanunverciliyin tələblərinə uyğun olaraq Baş Risk inzibatçısının təyin edilməsi;
  - 4.1.5 Bankın İdarə Heyəti tərəfindən risklərin idarə edilməsi siyasətinin tələbinə uyğun olaraq, bankda effektiv risklərin idarə edilməsi sisteminin qurulması və fasiləsiz fəaliyyəti üçün lazım olan resursları təmin etməsi;
  - 4.1.6 Risklərin idarə edilməsi qayda və prosedurlarının hazırlanması və tətbiqin təmin olunması;
  - 4.1.7 Risk limitlərinin müəyyən edilməsi, monitorinqi və yenilənməsinin təmin edilməsi;
  - 4.1.8 Yeni məhsul və xidmətlər üzrə risklərin idarə edilməsi prosesi zamanı risk qiymətləndirilməsinin təşkil olunması;
  - 4.1.9 Bankda risk hesabatlılığının formalaşdırılması;
  - 4.1.10 Bankın fəaliyyətinin davamlılığının təmin olunması üçün fəvqaladə hallara dair iş və prosedurların formalaşdırılması;
- 4.2 Bankda risklərin idarə edilməsi sistemini 3 (üç) müdafiə xətti təmin edilir:
- 4.2.1 Birinci müdafiə xətti - fəaliyyətləri banka birbaşa risklər yaradan və məhsul, xidmət, fəaliyyət, proses və sistemlər üzrə risklərin ilkin mərhələdə müəyyənləşdirilməsi, qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi, hesabatlılığı və monitorinqinə məsul struktur bölmələr, o cümlədən bankın filial və şöbələri daxildir;
  - 4.2.2 İkinci müdafiə xətti - bankda risklərin idarə edilməsi və komplayens funksiyalarını həyata keçirən struktur bölmələr (Risklərin İdarə edilməsi, Daxili nəzarət və komplayens) daxildir;
  - 4.2.3 Üçüncü müdafiə xətti - birinci və ikinci müdafiə xəttini qiymətləndirmək səlahiyyəti olan Bankın daxili audit funksiyasını həyata keçirən struktur bölməsi daxildir.
- 4.3 Bankın Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti bankın biznes bölmələri arasında risk siyasətinin əhəmiyyətini və effektivliyini təmin etmək məqsədilə, risk mədəniyyətinin formalaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirir.
- 4.4 Risklərin idarə edilməsi prosesini həyata keçirən bankın risk bölməsi bankın hər bir əməkdaşının risk sahibi olduğunu, bu riskləri öz səlahiyyəti daxilində idarə edilməsinin

vacibliyini təmin etmək, sağlam risk mühiti yaratmaq məqsədilə, risk haqqında bilik və bacarıqların artırılması məqsədi ilə təlimlər təşkil edir.

4.5 Risklərin idarə edilməsi strukturu bankda risk siyasətinin icra vəziyyəti risklərin idarə edilməsi prosesi barədə nəzərdə tutulan hesabatlılıq ilə Bankın İdarə Heyətini, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi və Müşahidə Şurasını təmin edir.

4.6 Risklərin İdarəetmə Komitəsi bankın risklərin idarə edilməsi prosesinin adekvat işləyişi üçün risklərin idarə edilməsi bölməsindən monitorinq və kənarlaşmalar barədə komitəyə daxili hesabatları, təklifləri, vacib məsələlərin müzakirəsini təşkil edir.

5. Risklərin İdarə Edilməsi prosesi

5.1 Risklərin müəyyənləşdirilməsi və sinifləndirilməsi zamanı aşağıdakı metodlar istifadə olunur:

5.1.1 Fikir mübadiləsi: Müxtəlif biznes bölmələrinin nümayəndələri ilə onların bölmələrinə mənfi təsir edə biləcək ssenarilər və məruz qala biləcəkləri risklərin müzakirəsini əhatə edir. Biznes proseslərdə əsas rol oynayan mütəxəssislərlə (biznes rəhbərləri, audit mütəxəssisləri və s.) birlikdə müzakirələri ilə təmin edilir;

5.1.2 Strukturlaşdırılmış müsahibələr, anketlər və sorğular: Bankın və ya sektorun aidiyyəti peşəkar məsul şəxsinin fikirlərindən istifadə olunur. Açıq tipli suallar daxil edilir;

5.1.3 Sektor məlumatları: Sektor resursları yoxlama siyahıları, peşəkar və qanunvericilik standartları, sektor sorğuları və ekspert fikirləri əsasında formalaşdırılır. Bu məlumatlar fikir mübadiləsi prosesini zənginləşdirmək üçün də istifadə edilir;

5.1.4 Risk İtkilərinin analizi: Fikir mübadiləsi əsasən bir çox potensial riskləri müəyyənləşdirir. İtki ilə nəticələr hadisələrin tezliyini və şiddətini, onların xüsusi risk faktorları ilə necə əlaqəli olduğunu qiymətləndirmək üçün sektorun ümumilikdə hər bir riski necə təsnif etdiyinə, həmçinin itkilər haqqında hansı daxili və xarici qeydlər aparıldığına baxılır;

5.1.5 Əsas risk sinifləndirilməsi: Hər bir riskin tezliyi və şiddəti bankın risk menecerləri tərəfindən müəyyən edilir;

5.1.6 Hipotetik “what-if” analizi: Ən pis ssenariləri üzrə fikir mübadiləsi komandasının sualları və cavabları nəzərdən keçirilməklə icra olunur;

5.1.7 Ön xətt müşahidəsi (front line observation): Biznes strukturu və ya bölməsinə baş çəkib işlərini necə görüldüyünü izləməklə təmin edilir;

5.1.8 Proseslərin izlənməsi: Əsas rol oynayan proseslərin necə həyata keçirilməsi, onlarla əlaqəli risklərin nəzərdən keçirilməsi, proseslərdəki zəifliklər və boşluqların nəzərdən keçirilməsini əhatə edir.

5.2 Risklərin idarə edilməsi prosesi zamanı aşağıdakı yöntəmlərdən biri seçilir:

5.2.1 Riskdən qaçma: Bəzi risklərdən biznesi dayandırmaqla və ya başqa strategiya ilə biznesi davam etdirməklə yayınılır.

5.2.2 Riskin qəbulu: Bankın risk iştahası çərçivəsində bəzi risklər qəbul edilir.

- 5.2.3 Riskin minimallaşdırılması: Risklərə məruzqalmanı (exposure), tezliyi və şiddəti azaldılmaqla risklər minimallaşdırılır.
- 5.2.4 Riskin ötürülməsi: Törəmə alətlərdən, strukturlaşdırılmış məhsullardan istifadə etməklə və haqlar ödəməklə üçüncü tərəflərə ötürülür.
- 5.3 Qəbul edilən metod, ssenari və modellərin tətbiq olunmasıyla əldə edilən nəticələr haqqında Riskləri İdarəetmə Komitəsinə hesabat təqdim olunur. Riskləri İdarəetmə Komitəsi nəticələri təhlil edərək effektiv bir risk idarəetmə üçün görüləcək tədbirləri və onların tətbiq olunmasıyla əlaqədar təlimatları Risklərin İdarəedilməsi üzrə məsul struktura təqdim edilir.

6. Risk hesabatlılığı

- 6.1 Bank əməliyyatlarını, maliyyə vəziyyətini, qarşılaşdığı riskləri effektiv şəkildə təmin edən hesabatlılıq sistemi qurulur.
- 6.2 Bankın hesabatlılıq sistemi risk təhlillərinin aparılması, stress-testlərin keçirilməsi üçün adekvat olmalı, Müşahidə Şurasına və İdarə Heyətinə məlumatlandırmanı yetərli səviyyədə təmin etməlidir.
- 6.3 Risk hesabatlılığının qurulması zamanı aşağıdakı məqamlar nəzərə alınır:
- 6.3.1 Məlumat arxitekturasının və İT infrastrukturu adekvat olması təşkil edilir;
- 6.3.2 Hesabatların dəqiqliyi, dürüstlüyü və tamlığı təmin olunur;
- 6.3.3 Müddətlilik və onun adekvatlılığı təmin edilir, bütün risklər əhatə olunur;
- 6.3.4 Məlumatlar aydın və faydalı –olması nəzərə alınır;
- 6.3.5 İdarə Heyəti tərəfindən hesabatların tezliyi müəyyən olunur. Böhran halında təqdim edilmə tezliyi artırılır;
- 6.3.6 Paylaşılan tərəflər öncədən müəyyən edilir. Hesabatların aktuallığı diqqətdə saxlanılır.

7. Risk Profili

- 7.1 Bank xarici ölkənin dövlət bankının ölkədə tam xarici kapitallı törəmə bankı olmaqla ölkə qanunvericiliyinə uyğun olaraq fəaliyyət göstərir.
- 7.2 Bank bütün növ müştərilərə korporativ və fərdi bankçılıq xidmətləri göstərməklə müxtəlif növ ənənəvi və innovativ bank məhsullarını təklif edir.
- 7.3 Bankın fəaliyyəti üçün hazırlanmış strateji plana əsasən fəaliyyət göstərdiyi ölkənin bank sektorunda korporativ bankçılıq xidmətlərinin və məhsullarının təqdim edilməsini xidmət prioriteti olaraq müəyyən etmişdir.
- 7.4 Bank xarici dövlətin ölkədə törəmə bankı olaraq, strateji plana əsasən korporativ bankçılıq çərçivəsində əsas hədəfləri kimi ölkələrarası iqtisadi və maliyyə əməkdaşlığına öz töhfəsini vermək, xarici ticarət və investisiya mühitinə dəstək vermək, təsisçi bankın geniş imkanlarından istifadə etməklə, müxtəlif sektorlarda fəaliyyət göstərən şirkətlərə biznes fəaliyyətini həyata keçirmək üçün maliyyə dəstəyinin verilməsini nəzərdə tutur.

7.5 Fərdi bankçılıq xidmətləri çərçivəsində bank hər iki dövlətin vətəndaşlarına və eyni zamanda digər fiziki şəxslərin öz bank tələblərini ödəyə biləcək, keyfiyyətli bank xidmətlərinin göstərilməsinə istiqamətlənmişdir.

7.6 Fəaliyyətinin xüsusiyyətinə uyğun olaraq ona xas olan və üzləşmək ehtimalı yüksək olan əsas riskləri özündə təşkil edən aşağıdakı Risk Profilini müəyyən edir:

7.6.1 Kredit riski;

7.6.2 Bazar riski;

7.6.3 Əməliyyat riski;

7.6.4 Likvidlik riski;

7.6.5 Nüfuz riski;

7.6.6 Komplayens riski.

8. Səlahiyyət bölgüsü

8.1 Risklərin idarəedilməsi prosesində vəzifə alan idarəetmə strukturlarının məsuliyyətləri aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilmişdir:

8.1.1 Risklərin idarəedilməsi prosesində Bankın Müşahidə Şurasının səlahiyyətləri aşağıdakı kimidir:

- a) Effektiv təşkilati idarəetmə sisteminin yaradılması və bunun üçün lazımi mühitin təmin edilməsi,
- b) Bankda yenilənən və effektiv daxili nəzarət və audit sisteminin formalaşdırılması,
- c) Risklərin idarə olunmasıyla əlaqədar təşkilati strukturun, risklərin idarəedilməsi siyasətinin, və bankın risk iştahasının təsdiq edilməsi,
- d) Risklərin idarə olunmasıyla əlaqədar olaraq müəyyənləşdirilmiş siyasət və qaydalara riayət edilib-edilmədiyinə daxili audit tərəfindən illik olaraq nəzarətinin təmin olunması,
- e) Risklərin müəyyənləşdirilməsi, qiymətləndirilməsi, tənzimlənməsi üçün Bankda istifadə edilən metodlara illik olaraq nəzarət edilməsi,
- f) Bank fəaliyyətlərinə dair rəhbərliyə və komitələrə təqdim ediləcək hesabat dövrlərinin müəyyənləşdirilməsi,
- g) Risklərin idarə olunmasıyla əlaqədar bankın İdarə Heyətinin işinin qiymətləndirilməsi və Risklərin İdarəedilməsi Komitəsi və İdarə Heyətinin risk idarəetməsi üzrə təkliflərinin nəzərdən keçirilməsi,
- h) Baş risk inzibatçısının risklərin idarə edilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə təklifləri nəzərdən keçirilməsi. Baş risk inzibatçısının etiraz etdiyi (veto qoyduğu) qərarların müzakirəsinin təmin edilməsi. Risklərin İdarəedilməsi Komitəsi və digər komitələrin sədr və üzvlərinin təyin olunması.

8.1.2 Riskləri İdarəetmə Komitəsinin səlahiyyətləri aşağıdakı kimidir:

- a) Risk iştahası bəyannaməsinə, risklərin idarə edilməsi siyasətinə və qaydalarına, risk limitlərinə, habelə onlara dəyişikliklərə baxılması və təsdiq olunmaq üçün Müşahidə Şurasına təqdim edilməsi;
  - b) məcmu və ayrı-ayrı risk növləri üzrə bankın cari və gələcəkdəki risk iştahasına dair Müşahidə Şurasına təkliflər verilməsi;
  - c) bankın risklərin idarə edilməsi siyasətini azı ildə bir dəfə nəzərdən keçirilməsi;
  - d) bankın fəaliyyətinin risklərin idarə edilməsi siyasətinə uyğunluğunu təmin edən prosedurların mövcudluğuna, habelə İdarə Heyəti tərəfindən risk iştahası bəyannaməsinin tətbiqinə nəzarət edilməsi;
  - e) bankın risk mədəniyyətinin vəziyyətinə dair Müşahidə Şurasına hesabat verilməsi;
  - f) Baş risk inzibatçısı ilə əməkdaşlıq edilməsi, onun fəaliyyətinə nəzarət edilməsi və qiymətləndirilməsi;
  - g) kapital və likvidliyin idarəedilməsi üzrə bankın hədəflərinin, habelə banka xas bütün risklərin, o cümlədən kredit, bazar, əməliyyat, reputasiya və digər risklərin bankın risk iştahasına uyğunluğuna nəzarət edilməsi;
  - h) baş risk inzibatçısından və aidiyyəti struktur bölmələrdən bankın cari risk profili, risk mədəniyyətinin cari vəziyyəti, risk iştahası və risk limitlərinin istifadəsi, risk limitlərinin pozulması halları və risklərin azaldılması tədbirlərinə dair hesabat alınması və nəzərdən keçirilməsi;
  - i) Riskləri İdarəetmə Komitəsinin rəqlamenti Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir və bu rəqlamentə uyğun fəaliyyət göstərir.
- 8.1.3 Risklərin idarə olunması prosesində Bankın İdarə Heyətinin səlahiyyətləri aşağıdakı kimidir:
- a) risklərin idarə edilməsi siyasətinin həyata keçirilməsini təmin edilməsi;
  - b) bankın məruz qaldığı riskləri təhlil edir və aşkar edilən zəifliyin aradan qaldırılması üçün zəruri tədbirlər görülməsi;
  - c) risklər və onların idarə edilməsinə dair Riskləri İdarəetmə Komitəsinə hesabatların təqdim edilməsi;
  - d) risklərin idarə edilməsi bölməsinin bankın risklərinə adekvat şəkildə fəaliyyəti üçün müvafiq şərait yaradılması;
  - e) fəvqəladə hallar planına Riskləri İdarəetmə Komitəsi ilə birgə baxılması və Müşahidə Şurasına təqdim edilməsi;
  - f) bankın digər struktur bölmələrinin risklərin idarə edilməsi bölməsi ilə əməkdaşlığını təmin edilməsi, habelə onun fəaliyyətinə müdaxilələrin qarşısının alınması üçün tədbirlər görülməsi;
- 8.1.4 Baş Risk inzibatçısının səlahiyyətləri aşağıdakı kimidir:
- a) Baş risk inzibatçısının əsas vəzifələri aşağıdakılardır:

- İdarə Heyətinin rəyini nəzərə almaqla risklərin idarə edilməsi siyasətini hazırlanması və Riskləri İdarəetmə Komitəsinə təqdim edilməsi;
  - risklərin idarə edilməsi üzrə İdarə Heyəti və struktur bölmələrin fəaliyyətini əlaqələndirilməsi;
  - aylıq əsasda risk limitlərinin monitorinq nəticələri, habelə bankın risk profili ilə bağlı İdarə Heyətinə hesabat verilməsi. Risk iştahası göstəriciləri üzrə kənarlaşmalar baş verdikdə səbəbləri göstərilməklə bu barədə Müşahidə Şurasını və Riskləri İdarəetmə Komitəsinə dərhal məlumatlandırılır. Pozuntu halında riskin azaldılması və ya risk limitlərinin bazar şəraitinə uyğunlaşdırılması üzrə tədbirlər planını ən gec növbəti ayın monitorinq nəticələri ilə birlikdə Müşahidə Şurasına və Riskləri İdarəetmə Komitəsinə təqdim edilir;
  - bankın fəaliyyətinə aid risklərin növlərini və ölçüsünü göstərən dövri hesabatların etibarlı, şəffaf, kompleks şəkildə və vaxtında hazırlanması;
  - risklərin idarə edilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə təklifləri Müşahidə Şurasına və Riskləri İdarəetmə Komitəsinə təqdim edilməsi. Müşahidə Şurası və Riskləri İdarəetmə Komitəsi zəruri hesab etdiyi halda təkliflərə İdarə Heyəti tərəfindən rəy bildirilməsini tələb edə bilər;
  - bankın məruz qaldığı risklərin onun riskgötürmə qabiliyyətinə uyğunluğunu təmin edilməsi;
  - risklərin idarə edilməsi funksiyasını həyata keçirən struktur bölmələrin əməkdaşlarının bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində tədbirlər görülməsi;
  - risk iştahası bəyannaməsinə baxılmasında, habelə risklərin idarə edilməsi ilə əlaqədar məsələlərin müzakirə olunmasında Müşahidə Şurasının iclaslarında iştirak edilməsi.
- b) Baş risk inzibatçısı İdarə Heyətinin iştirakı olmadan, Müşahidə Şurası, Risklərin İdarəetmə Komitəsi və ya Müşahidə Şurasının müstəqil üzvü ilə görüş keçirə bilər;
- c) Baş risk inzibatçısı kreditlərin verilməsi, investisiyalar və yeni məhsullara dair qərarlara etiraz edə bilər (veto qoya bilər). Bu halda İdarə Heyəti məsələni baş risk inzibatçısının yazılı əsaslandırması ilə birlikdə 7 (yeddi) iş günü ərzində Riskləri İdarəetmə Komitəsinin və daha sonra Müşahidə Şurasının, yaxud birbaşa Müşahidə Şurasının müzakirəsinə çıxara bilər. Müşahidə Şurası məsələ ilə bağlı növbəti 15 (on beş) iş günü müddətində qərar qəbul edir və bu müddətdə İdarə Heyəti və bankdaxili komitələrin aidiyyəti məsələlər üzrə qərarlarının icrası dayandırılır.

9. Limit sistemi

9.1 Bankda biznes məqsədlərinə çatması üçün qəbul edəcəyi məcmu risk limitləri Bankın risk iştahası ilə müəyyən edilir. Bu sənədlə bankın hər bir fəaliyyət növü üzrə qəbul edilən riskin maksimal həddi müəyyənləşir:

9.1.1 Kredit limitləri kredit risk strategiyası ilə müəyyən edilir. Bununla yanaşı kreditlərin verilməsi səlahiyyətləri qanunvericiliyin tələbləri gözlənilməklə Müşahidə Şurasının qərarı ilə müəyyən olunur;

- 9.1.2 Likvidlik risk limitlər Likvidlik risklərinin idarə olunmasına dair qaydaları ilə müəyyən edilir;
- 9.1.3 Müşahidə Şurasının müəyyən etdiyi limitlər çərçivəsində Əməliyyat limitləri İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənir;
- 9.1.4 Risk limitləri daim monitorinq edilir, mövcud bazar şərtlərinə və bankın strategiyasına uyğun olaraq dəyişdirilir;
- 9.1.5 Risk limitlərinin dəyişdirilməsi təklifləri İdarə Heyəti ilə razılaşdırılmaqla Risklərin İdarəedilməsi Strukturu tərəfindən hazırlanaraq Risklərin İdarəedilməsi Komitəsinə təqdim olunur;
- 9.1.6 Müşahidə Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş limitlərin monitorinqi Risklərin İdarə edilməsi strukturu tərəfindən icra olunur. Nəticələr müəyyən edilmiş tezliklə İdarə Heyətinə, Risklərin İdarəedilməsi Komitəsi və Müşahidə şurasına təqdim olunur;
- 9.1.7 Mərkəzi Bankın normativ limitlərinə istisnasız əməl edilir.

10. Yeni fəaliyyət növləri və sistemlərin tətbiq edilməsinə bankın risk yanaşması

- 10.1 Bank strateji planla nəzərdə tutulmuş hədəflərə nail olmaq və bazarda mövqeyini qorumaq və gücləndirmək üçün xidmət və məhsul növlərini genişləndirməklə davam edir. Bu məqsədlə Bankda yeni məhsulun yaradılması prosesinin qayda və ya prosedurlarla əhatə olunması təmin edilir. Bankda yeni məhsulun, xidmətin və ya layihənin bankın strategiyasına uyğunluğu qiymətləndirilir;
- 10.2 Yeni məhsulun tətbiqinin nəticələrinin proqnozlaşdırılması təmin edilir. Yeni məhsul və xidmət üçün iş proseslərinin hazırlanması təmin edilir. Bank tərəfindən məhsulun proqram infrastrukturunun test edilməsinin zəruriliyi nəzərə alınır;
- 10.3 Bütün yeni məhsul və xidmətlərə Risklərin İdarəedilməsi Departamentinin və Daxili Nəzarət və Komplayns Departamentinin rəyinin alınması təmin edilir. Yeni məhsul üzrə bütün risk növləri üzrə qiymətləndirmə aparılır;
- 10.4 Risk qiymətləndirmələrinin nəticələri Riskləri İdarəetmə Komitəsinə təqdim edilir.

11. Fövqəladə hallarda risklərin idarə edilməsi

- 11.1 Bankda fövqəladə hallarda yaranan risklərin qarşısının alınması üçün və bankın davamlı biznes fəaliyyətinin təmin olunması məqsədi ilə həyata keçiriləcək tədbirləri özündə əks etdirən fövqəladə hallar planı, o cümlədən likvidliyin təmin edilməsi üzrə fövqəladə hallar planı hazırlanır;
- 11.2 Fövqəladə hallar planı fövqəladə halların təsnifləşdirilməsini, məsul şəxslərin səlahiyyətlərini, tədbirlər planlarını əhatə edir;
- 11.3 Bankın fövqəladə hallar planına ən azı ildə bir dəfə yenidən baxılması və zərurət olduqda müvafiq dəyişikliklər edilməsi təmin edilir;
- 11.4 Fövqəladə hallar planı ilə vəzifələr müəyyən edilmiş olan hər bir əməkdaş fövqəladə hallar planı və ona edilmiş dəyişikliklər barədə məlumatlandırılır və ildə bir dəfədən az olmayaraq təlimlər həyata keçirilir.

12. Yekun müddəalar

- 12.1 Risklərin İdarəedilməsi Siyasəti Bankın strateji inkişafına xidmət edir və onun bütün struktur bölmələri və işçiləri üçün məcburi xarakter daşıyır;
- 12.2 Hazırkı Siyasət Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edildiyi tarixdən qüvvəyə minir;
- 12.3 Risklərin İdarəedilməsi Siyasətinə ildə ən az bir dəfədən az olmamaq şərti ilə Risklərin İdarəedilməsi Komitəsi tərəfindən baxılmalı və zəruri olduqda mövcud şərtlərə uyğunlaşdırılması üçün əsaslı şəkildə əlavələr və / və ya dəyişikliklər edilərək Müşahidə Şurasının təsdiqinə təqdim olunmalıdır;